СВОБОДА — SVOBODA

ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 121. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 26. мая, 1926. — VOL. XXXIV. No. 121. Jersey City, N. J., Wednesday, May 26. 1926. THREE CENTS

БУРЯ ЧЕРЕЗ РОЗКАЗ КУЛИДЖА ЗРОСТАЄ

ВАШИНҐТОН, 24. мая. — Протести проти прогибіційного приказу, виданого президентом Кулиджом ще дня 8. мая, а оголошеного аж 18. мая, не втихають.

До уряду доходять протести від горожан по всіх просто Злучених Державах. Протестів тих прийшло тільки, що уряд висказує глибоке здивоване.

Протестують далі самі урядники стейтів. Пять стейтових губернаторів підняли вже протести в імени своїх урядів. Щоби їх яко-тако втихомирити, федеральний уряд збирається видати поясненне до свого приказу, в якому він буде пробувати сей приказ дещо злагодити. Уряд саме пояснить, що він не думав надавати урядникам стейтів прав виходити поза границі стейтів та що приказ будуть виконувати лищень ті стейти, які на се згодяться.

УРЯДОВИ ЩЕ И СЬОГО МАЛО.

Під другими зглядами, однак, уряд зовсім не думає уступати. Що більше, він навіть заповідає заостренне приказу. Зробити він се думає, не дивлячися на протести проти приказу, які підносяться в конгресі. Підчас нинішнього засідання виголосив у сенаті довшу промову сенатор Робинсон, який назвав сей приказ незгідним з конституцією; на його погляд, така справа може бути полагоджена лишень тою дорогою, якою зміняється конституцію. Подібні промови говорили конгресмени в палаті послів.

НАЙВИСШИЙ СУД ПРО РАСОВИЙ ПОДІЛ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНҐТОН, 24. мая. — Найвисший суд Злучених Держав розглядав нині питанне, чи властитель дому або другої власности має право, продаючи його, ставити в контракті обмеженне, що купуючий не перепродасть його Муринам.

Позовники стояли на становищи, що ставлення таких умов у контракті є нарушенням рівноправности Муринів, застереженої американською конституцією. Суд станув на становищи, що маєток є приватна власність, і конституція Злучених Держав тут ні при чому.

СУД ПРО ПРАВО ПИКЕТОВАННЯ.

НЮ ЙОРК, 24. мая. — Міський суд розглядав нині обжалования 36 страйкуючих кушнірських робітників, яких поліція арештувала за те, що вони пикетували перед підприємствами. Суддя пустив усіх страйкарів на волю, а полісменам дав догану за арештоване пикет, кажучи, що робітникам прислугує право страйкувати, а відтак мирною демонстрацією наклонювати других робітників до страйку.

ЖИДИ ЗІБРАЛИ БІЛЬШЕ, ЯК ХОТІЛИ.

НЮ ЙОРК, 24. мая. — Жидівська кампанія на допомогу для ріжних жидівських національних інституцій та цілий, яка мала зібрати 25 мілионів долярів, покінчилася нині. Скільки зібрано в цілій Америці, ще не знати. В Ню Йорку, де мали зібрати 6 міліонів, зібрано 656,000 долярів більше, як визначено на Ню Йорк.

СМЕРТЬ НУРКА НА ДНІ РІКИ.

НЮ ЙОРК, 24. мая. — На дні Іст Риверу, що обливає Ню Йорк зі сходу, яких 40 стіп під поверхнею води розігралася нині страшна трагедія, яка коштувала життя одного чоловіка.

При кінці 14-ої вулиці працювала на воді горстка робітників одної будівляної спілки, яка мала за ціль виставити в воді якусь будову. Робітники працювали під водою, і тому кождий з них був вправним нурком. Коло три чверти на 12. годину в полудне робітники покидають роботу та йдуть на обід. В сей час всіх нурків витягають на поверхню.

Сталося таке й нині. На кілька хвилин перед свистком машини витягнено з води двох нурків-приятелів: Джана Дівайна та його помічника Томаса Елиса. Томас Елис вийшов з води перший і сейчас розлучив воздушну рурку, якою помпується воздух у зелізний шолом нурка, як він працює під водою. Елис видно не знав, що Дівайн думає зійти ще раз у воду, а Дівайн не знав, що рурка від його нурецького одіння перервана. За якийсь час опісля Елис, який вже відходив на обід, почув три дзвінки, які означали небезпеку нурка та прозьбу витягнути сейчас на поверхню води. Елис кинувся до товариша; його не було на лодці. Він був у воді. Елис прикрутивши скорше рурку, одяг на себе нурецький одяг і спустився у воду. Його товариш лежав без руху на дні ріки. Елис пробував його підняти, але не міг, бо один оловяний чобіт товариша зачепився десь об якесь зеліззя на дні. Треба було йому добре насіпатися, заким увільнив ногу товариша. Воздух у одіню Елиса підняв обох на поверхню води. Покликаний лікар ствердив смерть.

Тіло відставлено до трупарні, а поліція почала слідство над тим, на скільки є в тому каригідної неосторогий, що один робітник другому відтяв воздушну рурку та спричинив його смерть.

МАРЕВО ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ.

„Ґазета Поранна" приносить таку вістку: „Вивядовци" слідчої експозитури Островський та Войцеховський, підчас своєї слідчої діяльности в Малехові, припадково впали на сліди осоружного злочину ще з 1918 р. підчас польсько-українських боїв. Вийшло на верх, що якийсь Петро Абрамик з Бурка, зустрівши безборонного жовніра Юрія Ж. з Коломиї, який вступив до хати господаря Лойка, де його окружили українські жовніри і взяли в полон, — ограбив його з одіжі, черевиків та готівки, а відтак вивівши в поле, потайки злочинно застрілив. „Бестіяльського" юнака, який гадав, що сліди його огидливого злочину зовсім затерті, арештували; слідство ведеться". Не торкаючись даного випадку, який мабуть не так легко перевірити після 8 років, — слід зазначити, що в рядигоди в польській пресі читаємо про такі нововідкриті злочини, в яких нема сумніву, можуть грати чималу ролю мотиви „особистих порахунків" між селянами або тими, які випадково 8 років тому, десь ставали проти себе як два воюючі жовніри.

ПОТРІБНА АКАДЕМІЯ.

Довідуємось (чорне на білім) від варшавського кореспондента одного львівського часопису, що у Варшаві від двох літ істнує академія вломників, де цілі ряди ворогів залізних кас виховують себе на мистців цієї професії. Ця вища школа вчить новими методами, має своїх професорів і студентів, практичні курси, то-що. Послухайте далі: „Поліція дуже добре знає про істнування цієї „освітної інституції", одначе не може її зліквідувати, не маючи доказів вини. Від кільканайцяти місяців чуємо майже щодня про якусь нову розбиту огнетривку касу. Варта пригадати собі при цьому добу, коли поліція ліквідувала щодня український університет у Львові. Вона не чекала на „докази вини", бо їй соромно було признатись, що виною є вчитись, а проте не так дуже церемонилась з нашими професорами і студентами.

ПОБІДА ГАРКАВЕНКА.

У варшавському цирку закінчились недавно міжнародні змагання атлетів, які продовжувалися біля 40 днів і в яких брали участь представники майже цілого світу, включно до негрів. Переможцем в змаганнях вийшов Українець п. Гаркавенко, який одержав першу нагороду — 5.000 зол. пол.

НОВА ОПЕРА ПУЧЧІНІЯ.

У Міляні виставили залишену Пуччінім в рукописи оперу „Тюрандо". На премієрі був Муссоліні, музики та критики з усього світа. Льожа коштувала офіціяльно 3,500 лірів, а в дійсности мельомани платили за місця казкові суми. Оперу зустріли з ентузіязмом.

ПЕРЕВІРКА РЕВЕЛЯЦІЙ ОЛЬШАНСЬКОГО.

В краківських щоденниках появилися вістки про вислід перевірки ревеляцій Ольшанського, який проголосив себе був атентатчиком на през. Войцеховського. Як відомо, в часі процесу Штайґера Ольшанський надіслав до львівського суду лист, в якому подавав свою біографію, оповідав про побут в Перемишлі і Львові перед і в часі атентату, та подавав, що мотивом його вчинку був факт замордування Поляками в часі польсько-української війни його шурина Скреметки (мабуть Шеремети). Львівська прокуратура, бажаючи перевірити ці ревеляційні дані, вислала до Самбора, Добромиля й Хирова суддю окр. суду Нементовського для переведення слідства. Суддя Нементовський перевів слідство і ствердив, що всі заподані в листі Ольшанського дані, себто всі дані щодо його біографії, побуту й замордування його шурина відповідають дійсности. Очевидно, від ствердження цих ревеляцій до ствердження атентату на през. Войцеховського ще далека дорога.

ЗРАЗОК З ВИБОРІВ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Жиди з Закарпатської України внесли до виборчого суду в Празі скаргу на виборчі надуження при виборах до парляменту, що відбулися 25. V. 1925. В скарзі Жиди домагалися уневажнення цих виборів. Жидівська партія не зібрала тоді на Закарпатті вимаганих законом 27,000 голосів, а лиш 19,000, так що не дістала мандату, потрібного числа голосів не зібрала наслідком явних надужить влади. В скарзі доказується, що виновником був у першій мірі віцеґубернатор Розенпаль. Він в порозумінню з президентом міністрів Швеглою намовив купця Унгара кандидувати на лісті чеської аграрної партії, щоби він в цей спосіб відтягнув голоси від жидівської лісти. Знов урядовець мін. внутр. справ Кубата намовив рабіна Вебери, щоби створив нову, так звану жидівську, господарську партію для виборів, а влада буде покривати всі її виборчі видатки. Скарга доказує, що на лісті цеї жидівсько-господарської партії підроблено підписи, що навіть підписано людей, яких нема, що ця партія не зложила приписаних 13,000 золотих, що Розенпаль дав Жидові Унґарові на виборчі видатки 100,000 Кч., а цей чомусь потім обиджений звернув 80,000, та квіти на 20,-000, що жупани (старости) погрозами відбирання трафік і концесій публично забороняли голосувати на жидівську партію. Виборчий суд розглядав цю справу 22. IV. ц. р. і як це можна було наперед передбачити, виправдав виновників надужить.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА МАРҐІНЕСІ СВЯТА 1. ТРАВНЯ.

Перемиське робітництво святкувало день 1. травня окремими зборами, які відбулися в салі „Народнього Дому". Свято не відбулося без інциденту. Коли саля почала наповнюватися учасниками, присутний на салі представник староства одержав якесь тайне припорученя і з місця оголосив розвязання зборів. На салі викликало це велике обурення, тимбільше, що ніхто не знав причини цього зарядження. Почулися голоси обурення і ніхто не опускав салі. Тоді комісар поліції завізвав відділ поліції, який негайно прибув і баґнетами почав розганяти учасників. Щойно на інтервенцію провідника зборів, перемиський староста відкликав своє зарядження і полишив цілий інцидент тим, що підчинений йому урядник „зле зрозумів" дану йому інструкцію. Після цього збори відбулися в спокою і закінчилися ухваленням рішучого протесту проти шикан адміністраційних чинників.

З ЖИТТЯ ЛЬВОВА.

Ось що каже статистика з лютого: Львів має зареєстрованих 235.184 мешканців. На 300 уроджених є 251 померших. Хлопців родиться більше як дівчат. Найбільше вмерло на сухоти (50), далі на серце (44), запалення легенів (31) і рака (13). Стількиж (фатальна тринайцятка!) було й самовбивств. Вмерло 177 мущин і 191 жінок. За місяць було аж 794 нещасних випадків. Трамваї перевезли 2,824.889 людей. Шукало праці 1572 мущин і 592 жінок; на це число було 118 вільних місць для мущин і 276 для жінок; у цьому 270 служниць. За те було 5.510 безробітних, з чого 1900 будівельних робітників, — 980 інтеліґентів. Видали дозвіл на будову 27 домів. Львів зїв 2608 коров, 2978 телят, 4795 безрог, 330 коней, 280 ялівок, 89 волів і 174.550 кг. довезеного мяса. Відвідало Львів 12.247 осіб, з чого дуже мало чужинців: 203 з Австрії, 97 з Чехословаччини, 46 з Німеччини, 41 з Румунії, 30 з Мадярщини. До Каси хорих зголосилось 18.300 недужих.

ТРАҐЕДІЯ ПОДРУЖЖА.

В Садагорі на Буковині помер наглою мертю надрадник суду у Чернівцях, що перейшов на емеретуру, Юліян Цурковський. Був він сином Ігнатія Цурковського гр. кат. пароха з Лючі коло Яблонова (Коломийщина). Був це праведний і добрий чоловік і мав намір відкрити адвокатську канцелярію. — Перед кільканайцяти роками оженився був з Румункою Домкою, служницею. Мешкав хвилево в Садаґорі і там жінка, не [illegible] під впливом алькоголю, чи божевілля, сокирою зарубала його. Тепер вона арештована сидить в карнім суді у Чернівцях і буде відповідати за вбивство сого мужа.

ПІЛСУДСКІ СТАНЕ ДИКТАТОРОМ ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА 24. мая. — З боку тимчасового уряду Пілсудского оголошують таку програму:

В найблизший понеділок відбудуться вибори президента.

Наділенне президента особлившими повновластями.

Розвязанне парляменту, президент урядує один рік без кооперації з соймом і сенатом.

Розписанне нових виборів, але тільки в тім случаю, коли не окажеться потреба продовжити диктаторську владу президента на довші літа.

Кандидатом на президента буде Пілсудскі, а тим самим і будучим диктатором Польщі.

ЩО КАЖУТЬ ПРАВІ ПРО ДИКТАТУРУ ПІЛСУДСКОГО?

ВАРШАВА, 24. мая. — В правих кругах переважає думка, щоби держати себе з резервою супроти диктатури Пілсудского. Якщо він викаже справжній хист, удержиться при владі і зуміє завести лад в державі, тоді вони стануть з ним до кооперації. Колиж його режім не принесе з собою ладу, думають вони виступити проти з збройною силою і усунути його від влади так, як Пілсудскі усунув Вітоса і Войцеховского.

ПІЛСУДСКІ ЗАГОВОРИВ ДО АРМІЇ.

ВАРШАВА, 24. мая. — В своїй проклямації, виданій до армії, Пілсудскі підніс, що в тім часі, коли другі робили маєтки і думали про себе, він боронив вітчини від большевиків. Таксамо тепер хопив за зброю, щоби освободити край від своїх власних галапасів.

Пілсудскі жалує за пролятою кровю та взиває армію, щоби вона задержала карність і послух першому польському маршалкови, який її вже стільки разів вів до побіди.

АБД-ЕЛЬ-КРІМ ПРОСИТЬ ФРАНЦІЮ О МИР.

ПАРИЖ, 24. мая. — Абд-ель-Крім звернувся через Француза др. Парента до французького ґовернора з просьбою розпочаття нових мирових переговорів.

Після французьких звідомлень не ходить тут о властиві переговори, бо Абд-ель-Крім вже здався на ласку і неласку Французів.

Правительство має заняти сегодня своє становище що до того.

Абд-ель-Крім мав схоронитися в невтральній полосі Танґіру.

Французи поступають вперед і не стрічають при нових воєнних операціях ніякого опору.

Найсильнійші племена Рифів вже покинули Абд-ельКріма і не дають йому дальшої помочі. Мимо того не вірять в щирість мирового предложення Абд-ель-Кріма, бо кажуть, що він буде боротися ще далі.

НАД ЧИМ РАДИТЬ РОЗОРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

ЖЕНЕВА, 24. мая. — На внесенне французького делеґата Павла Бонкура віднеслася Підготовча Комісія до Ради Ліґи Націй з пропозицією, щоби вона означила своє становище в случаях, коли якась держава нападе на другу, або коли буде заходити небезпека війни.

В той спосіб злучено наради Приготовчої Комісії з апаратом Ради Ліґи, бо оба ті тіла мусять спільно порозумітися, щоби була одна думка і один плян.

Саму квестію будуть вирішувати експерти.

ВИБУХ ВУЛЬКАНА В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 25. мая. — В провінції Токакі вибух вулькан. 2000 селян пропало і не знати, чи вони сховалися перед лявою чи загинули. Других дві тисячі втікло між гори.

ВИКИДУЮТЬ КОРЕСПОНДЕНТА З РУМУНІЇ.

ПАРИЖ, 24. мая. — З Букарешту прийшла сюди вістка, що румунська поліція видалила з Румунії кореспондента „Нюйорського Таймсу" за те, що він вислав до Америки неприхильні артикули про положення в Румунії та що скритикував теперішне правительство.

Він виступив остро проти корупційного міністерства Братяну та проти короля і королевої за авантуру з престолонаслідником Каролем.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРО УПАДОК ФРАНКА.

МЕЦ, 24. мая. — Президент Ґастон Думерґ, перебуваючи на терені Альзації і Льотаринґії, говорив про потребу дальшої жертви з боку Французів. Тим разом ходить о жертву майна, щоби вйратувати державні фінанси.

Президент підніс, що зрівноваженне франка є не тільки в інтересі Франції, але і других народів, бо фінансова катастрофа Франції потягне за собою катастрофу других держав.

АНГЛІЙСЬКІ МАЙНЕРИ ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЄМ.

ЛОНДОН, 24. мая. — Чим далі, тим гірша ситуація і нема вигляду на конець майнерського страйку.

Екзекутива майнерської юнії має заняти тепер становище що до натякненої оферти дальших субсидій з боку правительства, яка то оферта важна тільки до кінця сего місяця.

Користайте з нагоди! — Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС. — ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платится 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАПОВІДЬ ЗМІНИ?

Коли два роки тому назад американський народ вибрав кілька-міліоновою більшостю своїм президентом Кальвіна Куліджа, то републиканські провідники впевняли народ і себе, що такий вибір в 1924. році є рівночасно певним вибором в 1928. році. Другими словами, вони не припускали, щоби така величезна популярність републиканського кандидата могла скоро стопитися.

Два роки минули від тих памятних виборів, і нині вже й републиканські проводирі не такі дуже певні популярности свого речника. За послідних головно кілька місяців случилося кілька подій, які потрясли сильно сю віру в непобідимість президента. Сі місяці принесли три великі поражки урядових сил. Наперед програв правибори в стейті Илинойсі відомий прихильник урядової політики сенатор Меккинлі. Відтак у стейті Пенсилвенії впав попираний президентовим міністерським кабінетом сенатор Пепер, а кілька днів тому назад у стейті Орегон упав третий прихильник президента сенатор Стенфілд.

Сі три виломи в підпорах федеральної адміністрації викликали велике здивованнє й поляку в рядах її твердих поклонників. Вони показали на факт, що популярність президента минула вже вершок свого розвою, та що тепер вона склоняється до упадку. Коли не станеться щось надзвичайне, то вже в сьогорічних осінних виборах президент може втратити більшість у одній або й в обох палатах конгресу, за чим дуже легко може піти розгром його партії при слідуючих президіяльних виборах.

Вратуватися може уряд переведенням корисних суспільних законів. Та як се видно зі заховання уряду в справі фармерській, іміграційній, з його заховання в углевім непорозумінню, ледво чи від сеї адміністрації можна чогось подібного сподіватися.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ПРО ВАРТІСТЬ ПОЛЬСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ

Американський ліберальний тижневик Де Ню Репоблик оцінює переворот Пілсудського отсими словами:

„Покищо не можливо сказати з усякою певностю, на скільки недавна революція в Польщі є утверджена і які вона буде мати наслідки.

„Пілсудський належить до небезпечної кляси романтичних авантурників, які вважають своїм завданнем роздобути своїм біднійшим землякам більше військової влави й більшого добробуту.

„Серед існуючих умов для людини такої, як він, здобути одно або друге не можливо. Навіть якби він потрафив здобути щось в одному напрямку, то самий здобуток ослабить його успіх у другому напрямі.

„Новий диктатор Польщі не може зробити такого військового замаху, щоби при його помочи погодити військову славу краю з народним добробутом. Польщі треба мира, спокою, праці та закріплення, а тимчасом новий диктатор не може дати Польщі з того всего навіть одного.

„Виступ сього нового диктатора лишень збільшить нестаність вже й так непевного межинародного розділу сил у середній Европі."

НОВЕ ПРОГИБІЦІЙНЕ ЗАМІШАННЄ

Президент Кулидж, який уважає своїм обовязком належати до прогибіційних прихильників, видав при кінці минувшого тижня адміністраційний приказ, який поділав на цілу Америку як камінь, кинений в гніздо шершенів. Після сього приказу, прогибіційний уряд має право на будуче наймати стейтових, повітових та міських урядників за відповідним винагородженнєм на службу прогибіційного уряду.

Приказ викликав сейчас великий спротив зі сторони прихильників стейтових прав, за якими й самий президент лишень кілька днів тому говорив. Вони сейчас витягнули приказ президента Грента, виданий ще в 1872. році, в якому заборонялося федеральним урядникам приймати на себе другі уряди, стейтові, повітові або міські.

Проти приказу повстали навіть вірні прихильники теперішньої адміністрації. Сенатор Гоф, примірно, виступив сейчас у сенаті з промовою, в якій він питався: Чи може урядник служити двом панам? Чи може він відразу бути добрим оборонцем стейту та добрим оборонцем федерального уряду?

Прихильники прогибіції привитали сей приказ як воду на свій млин, але скоро й вони побачили, що ся вода може легко їм колеса поломити. Начальник прогибіційного уряду вже заявляє, що уряд думає заводити сей приказ поволи, постепенно. Спробують його наперед в одному стейті, та заждуть, чи не внесе хто проти сього позву до суду, а коли внесе, тоді пождуть, що суд на се скаже. В самому конґресі через сей приказ здержано ряд прогибіційних законопроектів.

В сей спосіб з найкраще наміреної помочі для прогибіції вийшов новий прогибіційний скандал. Замітний він тим, що початок до нього вийшов від самого президента, котрого всі вважають дуже осторожним чоловіком. Се власне показує, що прогибіційна справа довела до такого замішання в уряді, що навіть найобережніщі урядники не знають, що їм треба робити. Хочуть робити для прогибіції, а виходить, що роблять на її загибіль.

ЧАС УЖЕ ПОДУМАТИ ПРО ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Коли люди хотять поліпшити своє власне становище, то вони не тільки самі напружують свої сили, аби, так сказати, самотужки зробити краще життя, але шукають собі спільників, аби взаємною допомогою скорше йти до наміченої мети. Від того повстають ріжні організації, що спираються на членах, які мають певні обовязки до тої організації та права в тій організації. Відколи стоїть світ, людство все прагнуло до найширшого обеднання, та взаємної допомоги. Ті обеднання спочатку обіймали лише окремі родини, далі цілі племена й нарешті райони, краї та держави.

Сучасною реальною, найширшою формою людського обеднання є держава. Але в тій державі люди творять інші обеднання з ріжною метою.

От наприклад ми живемо в Америці. Багато з нас раніще думало повертатись до свого рідного краю, але їх спіткала тут сама звичайна пригода, яка не мине жадної людини — смерть. Помірали люди, які працювали дуже тяжко і хоч заробляли добре, всеж мусіли або тут утримувати свою родину, або посилати гроші своїм рідним до краю. Тому не мали збереження „на чорний день". Ставалося иноді так, що помирав чоловік і по смерти його не лишилося цента не то для підтримки його осиротілої родини, але не було навіть на похорони. Часто доводилося чесного, гарного чоловіка і щирого робітника ховати на міські кошти, як якогось нероби, що все своє життя пропадав по салунах та ріжних притулках. Або знаходилися щирі приятелі й, хоч як це було їм тяжко, складались по пару долярів і ховали на власні кошти, хоч бідно, але всеж як подобає кожному чесному працьовнику.

Почали наші люди думати тут, як зарадити такому неприємному становищу наших людий. Подумали про обеднання для одної певної ціли, а саме для дачі посмертної допомоги померших тут українських людий. Для того вони утворили посмертні запомогові товариства, між ними найбільше й найліпше Український Народний Союз. Старі наші люди ще добре памятають, з якими труднощами починався наш Союз. Скільки ріжних недоброжелателів говорило на нього всякі нісенітниці. Але здоровий розум переміг, а справи далі показали, які величезні користи мали члени Союзу. Союз наш почав рости, кріпнути й тепер став одною з найбільших допомогових організацій в Америці, не тільки серед Українців, але й взагалі серед других народів.

А хто створив цю нашу поважну організацію з величезним капіталом і з такою поважною кількостю членів, національно свідомих і добре організованих? Звичайно ми самі. Ліпші елементи української еміграції. Але, коли порівняти кількість членів Українського Народного Союзу до всього числа нашої еміграції тут, то доведеться сконстатувати, що при більшій свідомости число членів моглоб дуже швидко не тільки подвоїтися, але й удесятиритися. Отже кожен член нашої організації мусівби бути обовязаним втягнути ще одного, двох-трьох нових членів. Тоді наш Союз мавби ще більшу силу матеріяльну, а тим міг би більше прислужитися до розвитку й плекання національного життя в Америці та до допомоги моральної і матеріяльної краєві.

Це й перше й головне наше завдання — побільшити, на скільки можливо, число членів Союзу. Коли який відділ має пів сотки душ, може, і мусить, добутись на сотку; відділ, який має сотку, повиненби скорше прийти до другої сотки, і т. д.

Крім того є ще й инші форми господарського обеднання для взаємної допомоги, які й мають иншу ціль. Це так звані ріжні кооперативи. Вони можуть ростягнути свою діяльність на всю Америку, або на один стейт, чи навіть одну місцевість.

Кооперативи це теж обеднання певної кількости людий для поліпшення свого матеріяльного стану шляхом спільної купівлі, продуковання, споживання і т. д.

Як ріжноманітні потреби людий, так ріжноманітна й кооперація. Коперація значить співкування людий для певної одної мети. Отже відповідно до людських потреб і кооперація буває ріжного характеру. Буває вона: продукційна, споживча, торговельна, фінансова (кредитова), житлова, то що. Простійші форми кооперації ми знали ще у себе дома, коли два господарі, що мали, скажемо, не досить худоби, спрягалися, аби спільними зусиллями обробити поле. Чи, скажемо, пособляли один одному уряджувати та провадити господарство та инше. Кожен знає, що з такої взаємної допомоги завжди була значна користь.

Ріжні народи і ріжні в них люди багато думали над тим, як пособити тим, що найнижче стоять економічно, пособити тим, що найтяжче заробляють і найменьше мають. Звичайно, коли овертатися за допомогою до багатших, то ті, не потребуючі самі допомоги від біднійшого, даючи йому допомогу, часто його визискували так, що та допомога ще гіршу петлю затягала на шию бідного. Виходило завжди так, що лише бідний розуміє бідного і що лише бідний може пособити бідному. Тому й повстала організація незаможних, яка часто приносила їм несподіване поліпшення їх стану. Це так звана кооперація. Візьмемо знову для прикладу хоч би наш Союз. Адже утворили його і підтримують далі не американські міліонери чи тисячники, а самі звичайні наші робітники. А Союз має вже таки чималі капітали, що їм позавидувавби не один навіть міліонер. Незаможні, виходить, створили багату організацію. Робочі люди утворили собі свій капітал, даючи зовсім незначні місячні вкладки.

Так і кожна кооператива складається спочатку з невеликої суми, вкладеної в неї зовсім иноді малими частками, а потім виростає часто в кольосальне підприємство з величезними капіталами. Що разом для членів його дає значні прибутки. Яке величезне значіння має кооперація, показує те, що число членів обеднаних в ріжних кооперативах світу, нараховують тепер на більше ніж 150 міліонів душ. Це так багато, як всіх людий, що мешкають в Злучених Державах і Канаді. А капітали, якими оперує кооперація нараховують на міліярди долярів.

Замітно, що кооперація найбільше розвинута в народів, що культурно стоять вище. Це тому, що вони скорше розуміють користи кооперації. Американська кооперація також займає визначне місце, хоч не минуло і сто років, як перша кооперативна організація тут вявилася.

Американські закони допускають ріжні форми кооперації, а ми в наступних своїх статтях поговоримо про ті роди кооперації, які найбільше потрібні нашим людям тут, щоби заощадити зайву витрату їх трудового гроша.

Лише в обеднанню — сила! Лише у взаємній допомозі — поліпшення нашого добробуту!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КОСЦЮШКО В НОВОМУ ОСВІТЛЕННІ.

В культурному світі привикли здавна оцінювати всі події суспільно-політичного й культурного життя та їх героїв просто, ясно й відкрито, а передівсім вірно й правдиво, хочби справа торкалася найважнійших справ найбільших світочів народу. Чи це буде політик, письменник, учений чи військовий — кожного там мірять одною міркою й оцінюють по справжним заслугам, на основі певних, безсумнівних, документальних даних, а не всяких леґенд і фантазій. Ця метода критичного, здорового підходу до кожної справи, до кожного діяча принялася доволі сильно й у нас, головно за прикладом і вплином таких двох критичних умів, як Драгоманов і Франко. Прикладів на це доволі. Згадаймо хочби критичне, далеке від панеґіризму відношення українських історіків до особи Хмельницького й Мазепи, або відношення українських літературних критиків до особи Куліша, Драгоманова Франка, а навіть Шевченка.

За те зовсім инакше підходять до оцінки важнійших подій зі своєї історії, як і своїх визначніщих діячів, Поляки. Не дай Боже торкнутися польському критикові одної відемної сторінки діяльности признаного й окритого авреолею слави польського поета, „народового віщуна", не подарує польський обиватель свому історикові змалювання польського „народового героя" таким, як він був у дійсности на основі найавтентичніщих історичних джерел, коли це дразнить його „народову" амбіцію. Бо деж можна писати правду, таку гірку для польського мізку правду про возвеличаного на всі заставки польського героя і вожда, якому мало не в кожній закутині будують памятники! Деж можна писати про Косцюшка, що він був людина дрібна, пуста, марна, неморальна, а до того неполітично похожений! Треба дійсно немалої відваги, щоби в сучасних польських умовах виступити проти культу Косцюшка так, як це зробив професор познанського університету, відомий історик Наполеонської доби А. М. Скалковський у своїй студії про Косцюшка („Kościuszko w świetle nowszych badań", Poznań, 1924). Відваги, характерности й сильної любови правди — таких рідких і не поплатних прикмет у житті нинішньої Польщі.

Брошура Скалковського невелика, всього 48 сторін друку, але в ній подано стільки цікавих, переконуючих даних про ославленого польського героя, що з того його геройства не лишається сливе ні сліду.

Зараз на початку автор стверджує, що Косцюшко походив з українсько-литовського роду; по предках не одідичив нічого додатнього, навпаки — не бракувало традицій відемних. У школі він дуже мало вчився, був самоуком, але дилетантом. У кадетській школі мав згіршаючий взір в королеві і Чарторийським і там стратив деякі основи християнської моралі. Живучи серед аристократичного світу у Франції, позбувся добрих обичаїв, а приняв обичаї того світу, тратив гроші і тоді по всякій правдоподібности знищив своє здоровля, а не в американських лісах, як хоче Панцковський. Вернувши до дому, задовжився і стратив решту батьківщини. Описуючи історію любови Косцюшка до Людвики Сосновської, автор оправдує її батьків, що не хотіли дати її йому за жінку, а причину бачить у надто гуляцькім його життю. Дальше Скалковський закидає Косцюшкові нерішучість у виборі звання (йому було все одно: посада військова чи цивільна) і життєву непорадність.

Мнимі заслуги Косцюшка в Америці бачить автор в американській леґенді, що витворилася там на зразок польської тоді, коли Косцюшко як герой польського народу приїхав другий раз на американську землю. В дійсности Косцюшко не [illegible] ніяких здібностей і відграв [illegible] другорядну ролю. Симпатії Американців здобув собі товариськими прикметами; скромністю й уступчивістю, що вказувалоб на його слабшу індивідуальність. Косцюшко не витримує ніякого порівнання з Пулавським ні з Вашингтоном. На думку автора репрезентантом Польщі був тоді Пулавський, що мав гарне минуле і воєнну практику, а також боєвий темперамент; своє геройство й посвяту він задокументував смертю. Натомісць Косцюшко був незнаний нікому, тому надробляв титулами (уживав залюбки титулу графа); він не мав воєнної практики, був радше людиною кабінетової праці, а його геройство є щонайменше під знаком запиту, бо воно нічим не стверджене. Розуміється, що Вашингтон був далеко краще підготований до того, щоб взяти на себе провід в боротьбі за незалежність, як Косцюшко, що „зі своїм багатством відірваних відомостей і натурою артиста був субтельніщий, але настільки менше кріпкий, а також морально менше здоровий. Вашингтон мав сильну підпору в релігії, родині, здоровий і практичний суспільности, Косцюшко був тип напів Гамлетівський, правда, здібний до чину, але повний внутрішнього неспокою, суперечностей, непослідовностей, без реального погляду на світ" (стор. 28).

Розбираючи життя й діяльність Косцюшка після його повороту до краю аж до війни 1792 р., Скалковський критикує його господарку в родових Сехновичах, особливож безнастанне роблення довгів. Гарну прикмету його характеру бачить тільки в тому, що він дав своїм селянам деякі полекші. Розгардіяш в голові Косцюшка видно добре з його кореспонденції, а його думки про спосіб оборони краю на зразок американської міліції є „більше чудернацькі, як графський титул", такий дивний у цього ніби демократа. Автор критикує антимілітаризм Косцюшка і його страх перед сильною центральною владою, що не перешкодило йому сягнути по необмежену владу в часі повстання. Опісля проф. Скалковський доказує, що Косцюшко був провінціональним сепаратистом, бо м. ин. робив усякі заходи, щоб його перенесли з Куяв у рідні литовсько-білоруські сторони.

В останніх розділах своєї праці проф. Скалковський розбиває всю леґенду про Косцюшка як героя. Він доказує, що Косцюшко не поклав найменших заслуг під Дубенкою; побіду під Дубенкою (1792) створила кн. Ізабеля Чарторийська, в чому співділав своїм неправдивим описом сам Косцюшко. І тут треба шукати початку леґенди про перемогу Косцюшка, який з розмислом пофальшував цифри страт, щоб викликати враження виграної битви.

Ролю Косцюшка в історії повстання (1794) уважає автор трагічною, бо він пересунув [illegible]го вибух, що відбилося на тім повстанню катастрофально. В бою виявив він незнання стратеґії. Американці потягали його до [illegible] відповідальности за [illegible]поводження, а Поляки, не [illegible] на прокляття народа і простого ковніра, будуть скидати вину на инших; вони будуть за нього радше молитися.

При кінці обговорює автор відношення Косцюшка до Наполеона і боронить останнього, закидаючи першому питомий йому брак реалізму й умові тафізичні недостачі. В останнім (XIV.) уступі професор Скалковський подає історію самої леґенди про Косцюшка.

Отсе головні думки невеличкої, але багатої змістом праці проф. Скалковського. Написав її польський патріот і учений, який узброївшись в силу неабитих арґументів і фактів, кинув мужний визов цілій плеяді польських патріотичних істориків, що творили леґенду про Косцюшка цілими десятками літ. Для історичної польської науки й цілої польської суспільности це неабияка пощочина. Тож нікого не подивує, що проти автора змобілізовано всіх т. зв. офіціяльних істориків, а міністерство освіти і шкільні кураторії уважали за вказане звернутися до учительства з закликом не давати цієї книжки до рук молоді.

І. Німчук.

ПРОБУДИВСЯ НА СВОЇМ ПОХОРОНІ.

В селі Вітовск коло Пйотркова помер 75-літний селянин Станислав Дурскі і мав вже відбутися похорон. Зійшлися люди і вичікували процесії і священика в хаті небіщика. Аж тут несподівано мертвець рушив рукою і памагався сісти. Бояздиві кинулись втікати. Тільки деякі сміливіщі господарі переконались, що Станислав Дурскі жие і здивовано дивиться, що коло него діється. Післали зараз по лікаря і він стверди, що Станислав Дурскі здоровий і буде жити. Його смерть була оманою, бо він запав тільки в глибокий сон (летарг).

МОВ У БАЙЦІ.

В Берліні трапилась недавно пригода, яка видається неімовірною, а проте є правдивою. До одного шинку ввійшов один жовнір і прохав пива. Шинкар підійшов до нього і поблід. Побачив живий власний образ. Обидва господарі були двійниками. Присутні стверджили, що між ними нема ніякої ріжниці. Вони не були кревняками, а проте вродились того самого дня, оба мають одну дочку і так само називаються.

ВІЧА.

Томастон, Конн. Тов. Укр. Січ, від. 222 У. Н. С., уряджує віче на день **30-го мая б. р.,** в справі **розстрілу робітників в Стрию** та в загальних народних справах. Віче відбудеся на сали Тов. Укр. Січи, Іст Мейн улиця. Початок о год. 2-ій пополудни.

ПОЗІР! СОЮЗОВЦІ В DETROIT І HAMTRAMCK, MICH.! ПОЗІР!

БРАТСТВО СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ, ВІДДІЛ 292 У. Н. СОЮЗА

уряджує

15-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

ПРИСТУПЛЕННЯ ДО У. Н. СОЮЗА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО МАЯ 1926 РОКУ

ПРОГРАМА СВЯТА:

1. Всі Товариства і Братства проситься явитись з прапорами, як що котрі мають, о год. 11.30 в церкві на панахиду.
2. Спільна фотографія.
3. Похід улицями до Мішіґен ул., а відтак до галі при GILBERT і CLAYTON, де відбудуться привітні промови і реферати. Бесідники знамениті. По сім спільна забава до год. 7-ої вечером.
4. Точно о год. 7-ій вечером відбудеться концерт, а по концерті, при добірній музиці, Баль до пізної ночі.

На святі обовязаний бути кождий член і членица У. Н. Союза. Члени відділу 292-го мають явитися під карою $5.00.

Хто не прийде — той не з нами.

120-21

За вдоволення ручить з щирим привітом — **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ
ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ,
від. 317 У. Н. Союза
— Устроюється —

ПЕРШИЙ
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В ПОНЕДІЛОК, 31. МАЯ 1926 Р.

В ГАЛИ P. O. DAY
корнер W. Fayette і Geddes Street.
Початок зараз сполудня.
Вступ 35 центів.

Запрошується всі Товариства, Братства і Громадян, щоби піддержали наше підприємство.

За добру забаву ручить
121,23 Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!
СТЕЙПЛЕТОН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ СТЕЙПЛЕТОНСЬКОЇ ГРОМАДИ
— устроюєся —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 29-ГО МАЯ 1926 Р.

В ГАЛИ ПІД Ч. 22 ROOFF ST.,
STAPLETON, S. I., N. Y.
Дохід з балю призначений на Народний Дім в Стейплетон.
Вступ 50 центів.

Запрошується всіх Стейплетонців рівнож з околиці взяти участь в сім бали.

За добру забаву ручить
121-22 Балевий комітет.

ПОЗІР! — САВТ ПЛЕЙНФІЛД!
ПЕРШИЙ В СЕЗОНІ
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
— уладжує —
ТОВАРИСТВО ПРОСВІТА,
відділ 312 Укр. Нар. Союза
В SOUTH PLAINFIELD, N. J.
В НЕДІЛЮ, 30-ГО МАЯ 1926 Р.
НА OAK TREE AVE., NELSON PLACE.
Початок Пікніку о годині 11-ій рано до пізної ночі.
Буде пригравати перворядна музика.
Вступ 35 центів.

Тож проситься всіх Українців місцевих і з околиці о чисельну участь. За добру перекуску і гарну забаву ручить
121 Комітет.

УВАГА! — ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ.!
ЗАХОДОМ ТОВ. „ВІЛЬНА УКРАЇНА"
В ВУДГЕЙВЕН, ВІД. 200 У. Н. С.
— відограеться —
ПЕРШИЙ РАЗ СЕГО СЕЗОНУ ПРИ УЧАСТИ ВЛАСНИХ АМАТОР. СИЛ
мельодраму в 5-ох діях під назвою:

КАПРАЛЬ ТИМКО
або ЩО НАС ГУБИТЬ?
В НЕДІЛЮ, 30-ГО МАЯ 1926 Р.

B ARCANUM HALL,
cor. Jamaica Ave., and 116th Street,
RICHMOND HILL, L. I.
Початок представлення о год. 6. вечер.
КРІМ СЕГО
БАЛЬ
від 2-ої год. пополудни до 6. вечером, а по представленню гуляємо до пізної ночі.
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Громадяни і Громадянки! Тов. „Вільна Україна" доложило всіх старань, щоби це перше представленне на Вудгейвен виконати як слід та представити незавидне життя галицького селянина, гнобленого австрійською конституцією при помочи Жидів та зпольщених і знімчених Тимків. Що згубило цего бідного селянина? Побачимо. Тому хай не бракне нікого, хто цікавий побачити „Капраля Тимка". — Сердечно запрошуєся всіх Громадян з Джемейки, Лонг Айленд Сіті, Брукліна і других околиць.
121-22 Комітет.

ПОЗІР! DERRY, PA.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ БРАТСТВА
СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ,
від. 113 У. Н. Союза
— відбудеся —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 29-ГО МАЯ 1926 Р.
Початок о год. 7-ій вечером.

На сей баль запрошуеся Сестрицтво з Дерри, Па., та всіх місцевих і доокличних знакомих. Всі члени Бр. св. І. Хрестителя мають явитися на баль та по можности привести своїх знакомих.

Пригравати буде словенська орхестра.

За добру забаву ручить
121 Комітет.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.
БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб.
Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

У. Н. СОЮЗ ЯК ПРАВДИВИЙ ПРИЯТЕЛЬ В НЕЩАСТЮ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Отсим маю честь подякувати Урядови Українського Народного Союза за уділенне мені запомоги з фонду убогих в сумі $75.00, котрі я одержав. І яким великим добром явилась мені нині ця запомога, то може собі кождий уявити, коли застановиться над моїм теперішним положенням.

Довгі місяці моєї недуги пожерли мій придбаний гріш і тому мусів звернутись з просьбою о поміч до Укр. Н. Союза, котрий мов рідний батько поспішив мені сейчас з помочею, за що сердечно дякую. Дякую також і Тов. „Любов", від. 45 за запомогу, та Урядови, котрий дбає о поліпшення долі своїх членів.

Тому хай живе наш батько Український Народний Союз! Котрий тулить до себе бідні вдови, сироти, каліки та безпомічні. Слава і Урядови У. Н. Союза, котрий безпринно дальше працює над поліпшенням і збільшенням організації, в котрій тисячі нині знаходять поміч.

Тож кличу до тих громадян, котрі ще не суть в організації: Вступайте громадно в члени У. Н. Союза. Маєте тепер нові користні палиси, що платні ще за життя. Вступайте громадно!

Наш Батько У. Н. Союз приготовляєсь на всякий випадок: от і тепер ведеться горячкова праця, лунає клич до здвигнення власного Сиротинця і Приюту для немічних калік та старців. Братя! Великої ваги се клич, цей клич повинен нас так проняти щоб ми тиснулись лавою у Союз. Бо коли в нас буде Сиротинець і Приют, тоді ми вповні забезпечені. І тогді ми станемо на рівні з другими народами. Тож всі ви оден доложім щирої праці до так великого діла. Ще раз сердечно дякую за уділення мені запомоги і кличу:

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союза!

Дубас Пилип,
член від. 45 в Филаделфії, Па.

—o—

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

Ми низше підписані складаємо сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за так скоре виплачення посмертного в сумі $1000, по бл. п. Михайлі Кучапськім, котрий помер дня 23. квітня с. р. Посмертне виплачено нам вже 10. мая. Дай Боже, щоби наш У. Н. Союз зріс до 100,000 членів та соток міліонів маєтку, бо це добра і чесна наша народна інституція.

Заклинуємо всіх тих, що ще не стоять в У. Н. Союзі, щоби вписалися, бо смерть приходить несподівано. Бо й покійний пішов до роботи здоровий, а як вернув з роботи, на другий захорував і в той сам день помер.

Складаємо подяку урядови Братства св. Івана Хрестителя від. 247 і всім членам, що занялися похороном та станули в параді при похороні, разом з прапорами, а члени з відзнаками.

Сердечно дякуємо Братству, а також Сестрицтву св. Ольги, як рівнож і парохії св. о. Николая за надіслані вінки і квіти на могилу покійного.

Дякуємо і ще раз кличемо до всіх, щоби вписувалися до У. Н. Союза, котрий опікується членами як рідний батько.

Палягія Кучапська, жена;
Іван, Стефан, Дмитро і Анна,
діти по покійнім Михайлі Кучапськім.

—o—

ЙОНГСТАВН, О.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку всім чесним урядникам У. Н. Союза, котрі мені уділили запомоги в сумі $50.00, як і урядникам „Бр. св. Петра і Павла, від. 274.

Лежу тяжко хорий вже около 8 місяців і тих $50 були для мене великою помочию. При тій нагоді відзиваюся до Вас, дорогі браття, котрі тут жиєте в Америці і не належите ще до нашої організації, щоби Ви до неї вступили, бо У. Н. Союз є опікуном для бідних і нещасливих. Хай наш У. Н. Союз шириться і процвитає для добра українського робучого люду.

Теодор Пусь.

—o—

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Невмолима смерть забрала мені дорогого мужа, а дітям тата. Жаль серце стискає за дорогим мужом, що так в молодім віці лишив мене вдовою, а діти сиротами. Однак я дуже щаслива, що мій покійний муж Максим належав до нашого дорогого опікуна, до Українського Народного Союза.

Нині я чуюсь до милого обовязку зложити публичну подяку сій організації за виплачення мені так скоро посмертної запомоги по моїм дорогім мужу. Складаю подяку урядникам за скоре виплачення запомоги, а рівнож складаю подяку братству св. Михаїла, від. 147 У. Н. Союза, що взяло так численну участь в похороні мого мужа, а усім прочим сусідам, близшим і дальшим, за їх розраду в моїм смутку.

Тепер кличу усіх, щоби вступали в члени У. Н. Союза, бо то є наш найліпший опікун в часі нашого смутку.

Катерина Сива, вдова.

—o—

ВУДГЕВЕН, Н. Й.

Як член Тов. Вільна Україна, від. 200, У. Н. Союза, складаю У. Н. Союзови сердечну подяку за $75, які я одержав як запомогу з фонду бідних, які дуже стали в пригоді мені і моїм діточкам.

Нема де правди діти, а треба отверто сказати, що У. Н. Союз це наша робітнича і національна твердиня і гордість. Хай же він росте і розвивається для добра українських робітників. Хай не бракне одного робітника, що не належав би до тої добродійної, нашої рідної організації.

Михайло Ґнійда.

—o—

ЕЙТСБОРО, ПА.

Отсим складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза як і урядникам Бр. св. Михаїла, від. 51. за уділенне мені заопомоги в квоті $50, яка була великою помочю в моїй тяжкій хоробі.

Я переконався, що У. Н. Союз це справедлива робітнича організація, яка дбає щиро про долю цілого нашого українського народа. Тому, хто бажає добра свому народови і собі самому, повинен бути членом У. Н. Союза.

Михайло Бурдяк.

—o—

С. БРУКЛИН, Н. Й.

Щиро дякую У. Н. Союзови і урядови Бр. св. о. Николая, від. 293 за те, що памятали на мене в тяжкій хвилі мого життя і порятували мене запомогою в квоті $50.

Знаю, що богато в нас людей не хоче зрозуміти того добродійства, яке несе йому того рода організація, як У. Н. Союз.

А час Браття опамятатися і вступити громадно до своєї організації, яка побудована для нашого власного добра.

Микита Серкес.

—o—

Український Громадянине!

Питається Тебе Т-во „Просвіта", чи згадав Ти про неї в днях, коли великодні дзвони Воскресення з мертвих оповіщували, пробудженням Природи раділи, обнову Душі дзвонили?

Чи Ти, коли громом промовляло до Тебе у Божому Храмі рідне слово, коли веселі, буйні думки літали біля святошно заставлених столів, згадав за Рідний Край, за скований Твій Нарід?

Чи думав Ти, що не йому великодні дзвони Воскресення з мертвих — грали? Що не радів Він пробудженням пророди. Що його важкі кайдани сковали, непосильні тягарі каменем на плечі похилені лягли. Що обломлюють з того Народа — верби галузі, хто лиш захоче.

Чи подумав Ти, що до діла Воскресення Українського Народа можеш і повинен і Ти приложити свою руку. що до подвигнення храму Свободи повинен і Ти кинути свою цеголку?!

Одним зі способів, аби до цеї мети дійти — є бути членом „Просвіти".

І ще раз питається Тебе „Просвіта":

Чи в днях, коли великодні дзвони Воскресення з мертвих оповіщували; обнову Души дзвонили, згадав Ти про неї?

Чи вислав свою вкладку на цей рік?

Чи приєднав Ти бодай одного нового члена?

Коли ні, то спішися, зроби сьогодня діло, яке Ти мавби зробити щойно завтра.

Напиши своє імя і назвиско, подай точну адресу по англійськи, вложи до листа 2 доляри і вишли на адресу:

Society „Proswita",
Lwiw, Rynok 10.
East Galicia, Poland, Europe
або
Obyednanye,
Postoffice Box 411
PHILADELPHIA, PA.

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН З СЕЛА ПШЕНИЧНИКИ, ПОВІТ ТОВМАЧ.

Коли поглянути в українську пресу в Америці за останніх кілька років, то бачимо повно ріжних покликів до виходців ріжних сіл і місточок на помін будови домів, читалень і т. д.

Многі зі згаданих покликів увінчались успіхом і дане село чи місточко вже нині пишеться гарним домом, чи читальнею, збудованими при помочі виходців в Америці.

Та я не хочу дурити себе і Вас, братя односельчани, що і ми можемо щось подібного розпочати. Нас є мале число, щоби брати на себе такий тягар, як будова дому, одначе це ще не значить, що ми таки нічого не можемо помогти. Ми можемо і повинні дати поміч своїм братам в селі. Ходить тільки о те як помагати, щоб з тої помочі користав загал, а особливо ті, котрим поміч потрібна.

На днях я одержав листа з села, що і заставило мене відізватись до Вас і вказати на мильне розуміння громадських справ нашими братами в селі як рівнож і наше відношення до справи, з якою вони вдаються до нас.

Лист від парохіяльного комітету, в котрім то просять мене занятись збіркою на давін до церкви.

Так в коротці можна скарактеризувати „офіціяльну сторінку" листа.

Більш інтересна неофіціяльна сторінка листа, цебто те, де вже серкетар згаданого комітету сам від себе говорить про дійсний стан річий в селі. Між иншим про читальню, котрої сам є предсідателем, говорить слідуюче:

„Членів в читальні маємо поважне число, з газет маємо „Новий Час" і „Світло" зате книжок ніяких".

Отже, як бачимо з повище сказаного — в читальні ані одної брошурки нема і це в той час, коли польська шляхта вживає всіх способів польщення українського народу, — згаданий комітет з предсідателем включно, морочать собі голови дзвоном.

Тож нам, виходці зі згаданого села, що живемо в Америці, де мали ми змогу зрозуміти значіння книжки, приходиться призадуматись над цим і замісць дзвона дати нашим братам книжку до читальні.

Коли нас кількадесять дасть по кілька долярів, то поможемо купити гарну бібліотеку, з якої будуть користати всі ті, що не мають змоги купити книжки, а таких більша часть в нашім селі.

Я від себе жертвую $10.00 на згадану ціль. Хто буде слідуючий?

Книжок можна прямо звідти купити в котрій небудь з книгарень в Галичині і тільки подати адресу до села, на чиї руки вислати.

По близші інформації прохаю вдаватись листовно на понизшу адресу:

W. Stefaniuk
c/o Billy
237 E. 26th St., New York, N. Y.

В. Стефанюк.

В. Будзиновський,
свобідно за Ґерстенером.

РАДНИК ЖЕНИТЬСЯ.

(25)

— Отже й вам ті очі впали в очі, — адвокат тягнув далі. — А коби ви знали, як танцює! Ніяка балетниця не дорівнає їй. Ми зараз приступили до річи. Вона розказала мені про свого опікуна, про суадженого, про се, як втікла і як ви помогли їй пробратися до мене. Я зараз пішов з нею до староства, до суду, зателеґрафував до опікунчого суду у Львові до прокураторії. Староство розтелеґрафувало до жандармів на стаціях від Городка до Львова, щобя панни Зоні не займали. Вийшов телеґрафічний приказ арештувати несовісного опікуна і приставити до суду. Тепер ми ідемо до Львова кінчати діло в опікунчім суді. Все було би добре, тільки що не маємо ще кандидата на опікуна. Бо панна Зоня малолітна, отже мусить мати опікуна.

При сих словах дівчина чудно якось глянула на радника. Хвилю думала, приступила до него і взяла його праву руку в обі свої долоні. Радникови зробилося якось так тепло, так любо. Вона так якось сердечно стискала його руку, очивидно, радник не сумнівався, таким способом перепрошуючи його за те, що спершу за остро промовляла до него.

— На що мені опікуна ліпшого як той, — промовила, глядячи радникови в очі, — котрий заопікувався мною тоді, коли я висіла над пропастию, коли за мною розщибалися жандарми! Чи можу мріяти про опікуна ліпшого, як пан радник? Прийміть, пане раднику, опіку над сиротою.

Заки радник зрозумів, який то новий грім бє в його голову, заки вихопив руку і відскочив, вона вже підоймила його руку до своїх уст і поцілувала, далі зазираючи йому кокетливо в очі.

— Не відповідаєте, пане раднику, отже значить, що приймаєте, — дівчина додала і наглим рухом прискочивши до него, ще раз поцілувала в руку та стала плескати в долоні. — Вже маю опікуна! Маю опікуна! Все йде гладко і решта піде гладко, бо пан радник має щасливу руку.

Радник аж тепер отямився.

— Від тої чести мушу відказатися, — промовив. — То не на мій темперамент. То завелика відвідчальність. Я не жонатий, не можу бути опікуном дівчини. Я на тім не розуміюся. Як би то був хлопець, то я міг би.

— Алеж, пане раднику — дівчина стала образумляти його. — Я вже не дитина. Не потребуєте виховувати мене. Тут головною задачею опікуна є пильнувати мій маєток... — По хвилевій мовчанці додала — як треба буде, то й видати мене замуж...

— Тожто! — радник вистогнав. — Я мусів би за той ваш маєток правуватися з вашим вуйком. А мені досить тих процесів, які веду як суддя. Я сиджу на далекій провінції. Де мені відтам їздити до Львова!

— Пан меценас Славкович буде правуватися з вуйком. Хиба, що ви не маєте довіря до його адвокатських способностий... Візьмете иншого адвоката.

Радник, так припираний до муру, став знов стирати піт з чола. Тепер ще адвокат заатакував його.

— Прийміть опіку, пане раднику. Принесете сироті щастя, бо ви маєте щасливу руку.

Радник схопився на рівні ноги, визвірився на адвоката і крикнув.

— Я?! Я маю щасливу руку? А я вам кажу, що та моя рука лише згортає нещастя за нещастем на мою голову, лише сіє навкруги нещастя. Пане! Я що лиш третій день в дорозі, а що та моя, як ви кажете, щаслива рука наробила. Вона в почтовій ляндарі, де була купа людий, вистрілила зі старої пістолі, з котрої вже більш як триста років ніхто не стріляв. Та рука протягом одної ночі сімнацять раз витягла з під ліжка і сімнацять раз викинула за двері одну й ту саму собаку. Та щаслива рука кинула собаку в лице гарної, доброї і нещасливої жінки. Ще тепер серце крається мені, та сором давить мене до землі, коли нагадаю собі ту хвилю. А кілько то инших нещасть, про які не личить говорити, та рука стягла на мене в тих трох днях і двох ночах! А кілько моральних ударів стягла на мою голову! Чи й в тім та рука щаслива, що викинула вас з поїзду, передаючи в руки жандарма, як злодіїв? Яку руку назвете нещасливою, коли моя щаслива?

— Як хто на що дивиться, — замітила дівчина. — Я таки скажу, що ваша рука щаслива. Бодай мені вона принесла щастя. І се, що ви нас викинули з поїзду, є доказом, що ваша рука щаслива. Як би не те, то ви далі були би думали, що я злодійка. А я... я не хочу, щоби ви про мене зле думали. В тім, що ви нас витягли з поїзду і самі лишилися тут з нами, безпечно палець божий. Всевишній хотів так, щоби увінчати діло, яке ви зачали, опікуючися мною до Городка... щоби я ще дістала доброго законного опікуна.

— Се, панно Зоню, не може бути! — радник відповів супокійно, але рішучо.

— То бодай скажіть причину.

— І сего не можу вам сказати. Тепер не можу. Може иншим разом. Може завтра, позавтра. Ви довго будете у Львові? Може там побачимося, то побалакаємо.

— У Львові буду пару днів. Але, що мені з того! Я опікуна мушу мати вже завтра. Хоч би й з під землі прийшлося видобути його.

— Знайду вам опікуна. У Львові маю приятеля. Се жонатий лікар, дуже добрий чоловік. Як я його попрошу, то хоч вас не знає, згодиться бути опікуном.

— Колиж бо я хочу вас! — дівчина вперлася. — Бо ви маєте мною вже випробовану щасливу руку.

— Панно Зоню! Як хочете бути зі мною в згоді, то про ту мою щасливу руку більше не згадуйте мені!

Сю суперечку перебив поїзд.

— Сідаймо! — адвокат крикнув.

Всі троє вскочили до порожного купе першої кляси. Але радник помилявся, коли гадав, що їзда вбє розмову розпочату на пероні. Дівчина далі просила радника, вдивляючися в його очі так, що йому від того аж слабо робилося. Адвокат помагав дівчині. Дівчині радник сказав би, чому тої почести приняти не годен, але не при адвокаті. І адвокатови сказав би, але не при дівчині. Щоби бодай адвоката образумити, сіпнув його за рукав і витягнув за собою до другого купе, також порожного.

— Не можу приняти опікунства — шепнув до него бо... бо... я нею інтересуюся... Я... я рішився... Я оженивсь би з нею. Як приїдемо до Львова і буду міг з нею розмовитися в чотири очі, скажу їй се. Як не прийме мене, то аж тоді може... може прийму опіку.

Адвокат усміхнувся, але не зараз промовив. Хвилю думав, що й як сказати, щоби доброго радника не оскорбити. Нарешті, подумавши, що ліпше сказати всю правду, промовив:

— Запізно, пане раднику. Вона вже заручена.

— Знаю, що заручена. Була заручена, але вже вільна. Самі знаєте, що зірвала.

— Зірвала з одним, заручилася з другим.

(Конець буде).

РУПТУРА НЕ Є РАНА

НЕМА ПОЛОМАНИХ ЧАСТИН ЩОБ МУСІЛИ ДЕРЖАТИСЬ РАЗОМ.

Деякі люди думають, що руптура се рана. Руптура не є рана, а лишень ослаблення мускулів в черевній стіні. Звичайні руптурові піддержки се лишень фальшива підпора падаючій стіни, даюча механічну підпору ослабшуючимся частям. СТУАРТА ПРИЛІПЛЯЮЧІСЯ PLAPAO-PADS суть инакші. Їх перша ціль є піддавати мускулам тонік званий „Плапао", щоб сим попробувади зміцнити і привернути назад силу ослабленим мускулам, котрі є причиною хороби, яка зветься руптурою. Нема жадних підвязок, пасків або нетерпимих спружин. Не може злетіти тому не тре і не притискає до костий в клубах. Мягкий як оксамит — легко прикладаєся — не коштовний. Уживають його тисячі майже двайцять літ — найбільше вперті руптури піддаються цілковито без перешкоди у праці. Удостоїлося Золотого Медалю в Римі, Великої Нагороди в Парижі та похвальну згадку у Панамській Виставі в Сан Франціско.

Не тратьте часу і гроший на старі підвязкові приряди. Навчіться, як замкнути отвір так, щоб руптура не спустилася вдолину. Вишліть повисший купон по „ДАРОВУ ПРІБКУ ПЛАПАО" і 48 сторінок ілюстровану книжку про руптуру. Се не коштуватиме нічого; не присилайте гроший, лишень Ваше імя і адресу. Скажіть про се своїм приятелям, терплячим на руптуру.
263,75

ДАРОВИЙ ПРОБНИЙ КУПОН.
Plapao Laboratories, Inc.,
3338 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
Панове: Пришліть мені на ПРОБУ ПЛАПАО і книжку про руптуру. Зрозуміло, що се є цілком даром.
Імя ....
Адреса ....
....

ПРОТОКОЛ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, яке відбулося на днях 17.—20. лютого 1926 р. в гол. канцелярії У. Н. Союза, 83 Гренд Ст., Джерзи Сіті, Н. Дж.

(8)

СПРАВОЗДАННЄ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ:

Справозданнє свое подаю тілько в скороченню, обмежуючись до загальних замкнень і подаючи тілько такі табелі, які обовязково повинні подати до перегляду. Що місяця були поміщені справоздання касові, в котрих подрібно подавалось всі доходи і всі розходи. Річне справозданнє являєсь зсумованнем сего всего обороту. Мое справозданнє доповнить головний касієр і головна контрольна комісія, тому то годі всім повторяти одні і ті самі табелі, повторювати білянс, інвестиції і банки, в котрих знаходиться готівка. Подрібне справозданнє здаєсь так само і до всіх стейтів в більшого формату книзі.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1925.

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Balance from 1924	$704.713.75	$205.684.78	$38.457.55		$157.321.86	$58.029.70	$1,164.207.64
Income from January 1, 1925 to December 31, 1925							
Membership fees actually received	$232.393.02	$ 10.582.55	$19.016.00	$2.159.10		$69.821.82	$333.972.49
Total received from members	$232.393.02	$ 10.582.55	$19.016.00	$2.159.10		$69.821.82	$333.972.49
Net amount received from members	$232.393.02	$ 10.582.55	$19.016.00	$2.159.10		$69.821.82	$333.972.49
Gross interest on mortgage loans	16.298.02	3.682.25	510.00		4.479.00		24.969.27
Gross interest on bonds	14.016.00	3.651.67			2,357.41		20.025.08
Gross interest on deposits in trust companies and banks	3.380.11	1.227.63	671.71		377.66	799.96	6.457.07
Gross rents from society property		600.00					600.00
Sale of lodge supplies						6.909.61	6.909.61
Orphans Fund					12.954.49		12.954.49
Gross profit on sale of bonds	233.00	445.00			275.00		953.00
Total income	$266.320.15	$ 20.189.10	$20.197.71	$2.159.10	$ 20.443.56	$ 77.531.39	$406.841.01
Amounts carried forward	$971.033.90	$225.873.88	$58.655.26	$2.159.10	$177.765.42	$135.561.09	1,571.048.65

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	$971.033.90	$225.873.88	$58.655.26	$2.159.10	$177.765.42	$135.561.09	1,571.048.65
Disbursements from January 1, 1925 to December 31, 1925							
Death claims	$107.480.08						$107.480.08
Permanent disability claims			13.045.00				13.045.00
National Fund				200.00			200.00
Orphans Fund					15,815.26		15.815.26
Total benefits paid	$107.480.08		$13.045.00	$ 200.00	$15.815.26		$136.540.34
Salaries of officers and trustees, No. 4						5.780.00	5.780.00
Salaries of office employees						241.00	241.00
Salaries and fees paid to Supreme Medical Examiners						150.00	150.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees						808.63	808.63
Insurance Department fees						838.32	838.32
Rent for soc'y's occupancy of its own bldg						600.00	600.00
Advertising, printing and stationery						1.557.17	1.557.17
Postage, express, telegraph and telephone						658.57	658.57
Lodge suplies						4.790.30	4.790.30
Official publication						44.214.00	44.214.00
Legal expense in litigating claims						150.00	150.00
Other legal expenses						3.261.50	3.261.50
Furniture and fixtures						85.00	85.00
Taxes and others expenses on real estate						619.25	619.25
XVI Convention						36.012.44	36.012.44
Bonds of Supreme Officers						326.66	326.66
Total disbursements	$107.480.08		$13.045.00	$ 200.00	$ 15.815.26	$100.092.84	$236.633.18
Balance before transfers	863.553.82	225.873.88	45.610.26	1.959.10	164.950.16	35.468.25	1,334.415.47
Balance	$863.553.82	$225.873.88	$45.610.26	$1.959.10	$161.950.16	$ 35.468.25	1,334.415.47

SHOWING ALL LOSES AND CLAIMS UNPAID DECEMBER 31, 1925.

Date of Death or Notice of Disability	NAME OF INSURED	P. O. ADDRESS (City or Town & State)	Amount Due and Unpaid	In Process of Adjustment or Reported	Why Unpaid or Resisted
Oct. 17, 1918	Joseph Kolodiy	Jersey City, N. J.	50.00		No proof of death
Jan. 14, 1918	John Saranczak	Hudson, N. Y.	1.000.00		No proof of death
Dec. 10, 1924	Senko Kwasnycia	Brooklyn, N. Y.	500.00		Legal controversy
Feb. 18, 1925	Cyryl Kaczor	Philadelphia, Pa.	1.000.00		Legal controversy
Apr. 26, 1925	Michael Bereza	Madison, Ill.	800.00		Legal controversy
July 15, 1925	John Suchanczak	Chicago, Ill.	315.25		Address of benef.
Dec. 8, 1925	Anthony Martinetz	New York, N. Y.		250.00	
Dec. 9, 1925	John Hordiy	Iselin, Pa.		1.000.00	
Dec. 26, 1925	Michael Bilobram	Wilkes Barre, Pa.		1.000.00	
		Total	$3.665.25	$2.250.00	

БІЛЯНС—СТАН ЧИННИЙ І СТАН ДОВЖНИЙ ВІД 1-го СІЧНЯ 1915 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1925 Р.

	Готівка	Фонд посмерт.	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд запомог.	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Реальність	Друкарня	Фонд конвенц.	Разом
З кінцем 1914 остало Стан чинний	184.352.46							32.177.00		19.500.00	25.700.00		261.729.46
Стан довжний			49.843.72	101.406.23	12.481.03	35.820.46	62.178.02						261.729.46
З кінцем 1915 остало Стан чинний	142.494.83							46.900.00	49.515.00	19.500.00	25.100.00		283.509.83
Стан довжний		51.603.97	39.719.61	115.511.21	8.742.50	8.776.74	59.155.80						283.509.83
З кінцем 1916 остало Стан чинний	189.923.55							63.125.00	49.515.00	19.500.00	23.850.00		345.913.55
Стан довжний		115.147.58	31.587.23	117.630.52	9.341.34	7.537.26	64.669.62						345.913.55
З кінцем 1917 остало Стан чинний	87.215.56							70.150.00	232.147.00	19.500.00	23.000.00		432.012.56
Стан довжний		193.343.35	29.443.25	119.214.66	9.445.65	6.253.61	74.312.04						432.012.56
З кінцем 1918 остало Стан чинний	68.549.02							64.500.00	237.647.00	19.500.00	26.000.00		416.196.02
Стан довжний		161.218.69	27.872.04	118.412.57	8.185.52	5.481.52	90.689.06					4.336.62	416.196.02
З кінцем 1919 остало Стан чинний	188.824.59							52.885.00	237.647.00	19.500.00	21.000.00		519.856.59
Стан довжний		236.575.67	29.945.82	131.651.25	10.449.81	5.368.11	94.000.45					11.865.48	519.856.59
З кінцем 1920 остало Стан чинний	260.700.98							45.470.00	237.647.00	19.500.00	23.000.00		586.317.98
Стан довжний		303.919.84	24.306.74	144.609.36	9.794.03	1.770.55	100.120.43					1.797.03	586.317.98
З кінцем 1921 остало Стан чинний	199.929.86							61.770.00	396.001.63	19.500.00	29.000.00		706.201.49
Стан довжний		395.092.01	26.734.69	157.529.06	12.246.54	209.41	109.416.76					4.973.02	706.201.49
З кінцем 1922 остало Стан чинний	119.485.97							194.895.55	460.084.83	19.500.00	34.000.00		827.966.35
Стан довжний		478.285.45	25.884.08	171.377.38	19.493.67	59.41	120.602.11					12.264.25	827.966.35
З кінцем 1923 остало Стан чинний	178.342.33							295.220.00	463.416.48	19.500.00	27.500.00		983.978.81
Стан довжний		572.085.22	27.136.62	187.664.25	29.004.44	59.41	149.014.43					19.014.44	983.978.81
З кінцем 1924 остало Стан чинний	203.336.16							467.955.00	452.416.48	19.500.00	21.000.00		1,164.207.64
Стан довжний		704.713.75	30.259.00	205.684.78	38.457.55		157.321.86					27.770.70	1,164.207.64
З кінцем 1925 остало Стан чинний	218.955.99							656.590.00	423.369.48	19.500.00	16.000.00		1,334.415.47
Стан довжний		863.553.82	32.656.87	225.873.88	45.610.26	1.959.10	161.950.16					2.811.38	1,334.415.47

Повисша табеля це історія кождого фонду від часу реформи аж по конець грудня 1925 р., як рівнож і всіх фондів разом. Як зростав маеток, можна дуже легко переконатись віднимаючи загальну суму поодинокого року.

В повисших двох табельках є подані зіставлення білянсу стану чинного і довжного У. Н. Союза за 31 літ істновання організації. Починаючи заведеннем нової системи оплат в 1915 році бачимо чим раз красший зріст маєтку. Рік 1918 ізза пошести інфлюензи був для організації першим хрестним огнем; тоді жадного прибутку не було, ба навіть нарушилось частину доходів з року 1919. Однак на членів не накладано жадних надзвичайних податків, і сим організація доказала свою фінансову силу.

Більший зріст маєтку зачинаєсь з роком 1921. і певно і рік 1925 перевисшивби попередний, якби не те, що послідна конвенція коштувала понад $36,000.00. Однак гріш, виплачений на конвенцію, не є грошем страченим; раз члени платять на се фонд конвенційний; по друге, вони мають змогу через своїх делегатів організацію контролювати і вибирати собі такий головний уряд, який уважають за найкрасший; тим самим члени набирають довіря до своєї організації і розуміння, що маеток організації се їх власність.

Дійсний маеток У. Н. С. представляе суму $1,172,465.31. — не числячи Молодечого Департаменту і Друкарні, які представляють вартість понад сто тисяч долярів. Все те разом остаєсь тілько частиною сего, що зібрано за час 31 літ, бо два рази стілько виплачено вдовам і сиротам по померших мужах і батьках, бо за 31 літ У. Н. С. був тим дійсним батьком, який ділами доказував свою любов і щирість і опіку для нещасних.

І се ще не все. У. Н. С. через свій орган збирав сотки тисяч долярів на поміч рідним братам в часі голоду, на цілі просвітні, на боротьбу за свою державність і т. д. На сім місци належиться честь тим першим піонірам, котрі дали почин до заснования організації, а з котрих більшість вже в могилах.

Зіставленнє білянсу майна У. Н. Союза.

	Разом всі фонди	Фонд сирітський під опікою У. Н. С.	Власність У. Н. С.	Загальні замкнення з кінцем року
З кінцем 31. грудня 1914 остало	261,729.46	62,178.02	199,551.44	261,729.46
в році 1915. прибуло	21,780.37		21,780.37	283,509.83
„ 1916. „	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345,913.55
„ 1917 „	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432,012.56
„ 1918. зіставлено недобір задля інфлюенци				416,196.02
„ 1919. прибуло	87,844.03	19,688.41	68,155.62	519,856.59
„ 1920. „	66,461.39	6,119.98	60,341.41	586,317.98
„ 1921. „	119,883.51	9,296.33	110,587.18	706,201.49
„ 1922. „	121,764.86	11,185.35	110,579.51	827,966.35
„ 1923. „	156,012.46	28,412.32	127,600.14	983,978.81
„ 1924. „	180,228.83	8,307.43	171,921.40	1,164,207.64
„ 1925. „	170,207.83	4,628.30	165,579.53	1,334,415.47
З кінцем 31. грудня 1925 остає	1,334,415.47	161,950.16	1,172,465.31	1,334,415.47

На нас лежить завдання будувати й удосконалювати, а не руйнувати. Як се зрозуміють сотки тисяч наших людий, які не належать до своєї рідної організації і згуртуються під стягом У. Н. Союза, тоді частина нашої роботи буде скінчена.

(Дальше буде)

ЕХ, ЧАСИ, ЧАСИ!

Давно-давно, ще як я діставав нове вбрання на Великдень, моя мама говорила бувало в великім тижні:

— Що за часи настали тепер. Нема навіть за що свят справити. Мусимо дуже обмежуватись...

І обмежувались...

Три-чотири торти, який там сирник, цвібак, трохи тіст, пару шинок, кілька ковбас, телятина, печене порося і ще там дещо зі сира, яєць та прочих снідів.

Давно-давно це було. Хто держав, або хоч тільки вдавав, що держить кріс у руках — той не журився Великоднем. Харчівня дбала про все, стараючись бодай в той спосіб видерти державну субсидію від Австрії.

Але й на війні, чим далі було від її початку, тим Великодні свята ставали більше скромні, більш обмежені. Сир і яйця ще держалися, та з „прочих снідів" рік у рік зникало все щось безповоротно і невідклично.

Потім вернувся я до дому, обідраний не тільки з убрання, але й з надій і сподівань.

Тому пять років це було.

Прийшов Великдень і жінка сказала мені:

— Мусимо обмежуватись. Бери на свята небагато горівки і якесь дешевше вино. Тяжко тепер з грішми.

Я пішов за її радою і мої гості невеликим коштом були майже тверезі.

Після тих років прийшли инші, а один ліпший від другого.

Тому чотири роки відпало вино, тому три зникла горівка, тому два зявилося пиво і передержало разом з золотим аж до минулого року.

Що до снідів, то й вони не стояли на місці. Чахли, марніли з року на рік, свячення паски ставало чим раз більше символічним, а сльози в очах людей чим раз менше подобали на вислів радости з нагоди Воскресення.

Прийшов цьогорічний Великдень.

Ховаючись від світла, сказала до мене жінка:

— Цього року не будемо справляти свят. Кусень шинки ще маю. Її трохи ніби вже чути, але я її ще раз переварю і зроблю острий сос...

— А щось солодкого? — допитую дуже обережно.

— Купи кільо цукру, то буде й солодке! — відповідає їдко, знаючи про неможливість такої забаганки.

— Ну... а з напитками?...

— Знаєш, я над тим вже думала. Ми маємо ще трохи меду, чи не можнаб було спірітусу...

— Спірітусу?!... — десять золотих літра...

Жінка махнула рукою:

— Ти мене не зрозумів. Я думала про спірітус до палення. Можна заправити медом, додати якогось коріння...

— То страшна трійка. Хоч... на Україні вживають... спробуємо...

Оставала ще справа пива і вона муляла мені душу як цвях у підошві. Як тут викрутити бодай на пару фляшок?!...

Усякі комбінації не виходили. Через упадок золотого стало неможливим роздобути позичку в краєвій валюті. А на доляри, хоч і дістав би, так це значилоб різатися без ножа.

На щастя польський уряд прийшов мені на поміч. Не в формі запомоги для голодуючих, чи завдатку на новий „поміркований" часопис, але в формі першомайської прогибіції. З огляду на соціялістичний Перший, а фашистівський Третій — не вільно продавати ні купувати алькоголю. Що правда, львівське пиво не має алькоголю, але має алькоголічну назву напитку, яким можна впитися і тому мені не вільно його купувати.

Я відітхнув. Збувся найбільшого святочного видатку, беручи під увагу звільняючу карту У. П. Т.

Так виглядав Великдень 1926 р.

Скромний він як черниця, бідний як наші воєнні здобутки.

Але чи бідніший він від своїх наслідників?!

Я певний, що ні.

Обсервуючи хід подій, можемо бути певні, що незадовго згадуватимемо його, сльозами спомини поливаючи.

— Гей гей! Добрі часи були. Хочеш води — йдеш до водопроводу і ллеш скільки душа забажає. Мід був і спірітус не дуже воняв, бо додавалося ріжного коріння. А часом той цукор знайшовся і шинка з острим сосом...

Галактіон Чіпка.

НЕДІЛЬНИЙ ВІДПОЧИНОК.

В Ослью (Норвегія) на одним церковнім вічу проф. университету Тарангер пропонував проєкт закону про недільний відпочинок, який тягнувсяб повних 32 години, від суботи вечір до понеділка рано. За весь цей час крім праці необхідної для проживку населення та лікарської помочі весь рух повинен бути припинений; трамваї, автомобілі, навіть пошта і спортові вправи повинні завмерти під загрозою суворих кар. Церковна влада в Норвегії хоче піти слідами Шотляндії, одначе преса висловлює сумнів, чи на такий проєкт уряд згодиться.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого брата Андрія Івановича Пиріг з села Будилів, пов. Бережани. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголоситися до його сестри. 120-21
GENKA PIRIH,
220 N. Pleasant St., Kenosha, Wis.

НА ПРОДАЖ меблі і все домашне урядження по причині переходу до власного дому. Голоситися до: 20-21
WASYL PSHYNISNIAK,
608 E. 13th St., New York City.
3rd floor back left.

ПОТРІБНО дівчат, женщин Українок або Росіянок до праці в кухни в пекарни і лонч-рум. Платня $14.00 тижнево. В неділі не працюється.
Голоситися до: 120-21
AUGUSTIN'S BAKERY,
258 Warren St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ бучерня і ґросерня, бизнес $1500 тижнево, продам по причині переходу до другого інтересу, готівкою треба $4000. Голоситися до 1603 NEWPORT AVE., NORTHAMPTON, PA. 118-27

ФАРМИ!

РІДКА НАГОДА!

Мушу виїхати, продам корнеровий дім на одну фамілію на 2-ох лотах, що мене коштував $4,800, за $3,500. $1000 готівкою. Околиця дуже гарна, два бльоки до школи і стації колійової, 35 мінут з Ню Йорку. Хто перший зголоситься той певно купить.
Пишіть або зголошуйтеся до:
ВАСИЛЬ ПИЛИПЧУК,
200 — 2nd Ave., New York, N. Y. 111-24

ПО ПРИЧИНІ смерти жени я змушений продати фарму 150 акрів, земля добра, новий дім 8 кімнат, велика стайня, 2 другі забудовання, курник, 100 курий, 2 коні, 10 коров, 1 бик, 3 милі від великого міста, миля від малого місточка. Ціна $4.700, готівкою $2000. — Фарма 28 акрів, дім 5 кімнат, стайня, гарадж, близько міста. Ціна $1200, готівкою $600. Голосіться до: N. KRASNAHIRA, R. F. D. 4, Box 97, Norwich, Conn. 117-21

БРАТТЯ УКРАЇНЦІ! — Коло мене близько продається фарма 80 акрів, школа, штори і стація 5 мінут, близько фабрик ткальних, дім 7 кімнат добрий, стайні, стодола і пять других будинків, 7 коров, коні, 2 ялівки, 16 свиней, кури, гуси і ріжні машини до господарства. Земля добра, уже засіяна, ліс, ріка, став, сад вочевий; молоко відсилається до компанії. Ціна $5.000, готівкою половину, або меньше. Агентів виключається. По близші інформації прошу голоситися до MIKE MYKIETYN, R. F. D. 4, Norwich, Conn. Tel. 1526 ring 14, Norwich, Conn. 121-23

МУСИМО ВИХАТИ з сего краю і для того продам дешево свою фарму, 125 акрів урожайної землі, 40 акрів будівельного ліса і пасовиско, дім 8 кімнат, стодола, сайло, конюшина, курник і кілька других будинків, 10 дуже дорогих коров, 1 ялівка; пара коний, авто, богато машинерії і знарядів; місячний дохід з молока $200. Продам також меблі і радіо. Потреба $3000 готівкою, а решта на легкі сплати. По дальші інформації голоситися впрост на фарму до 121-22,29
J. DRZEWIECKI
R. F. D. 1, Box 93, Colchester, Conn.

ФАРМИ СЕЙЧАС!
Продаються Американцями по родинним причинам за половину ціни:
1. Фарма під кури півтора милі від міста і стації, 4 акри, дім 6 кімнат, сад, 2 нові курники, 330 курий, Електрика і т. п. Ціна $5000, готівкою $1500.
2. Фарма 80 акрів, дім 8 кімнат і ряд других забудовань, миля від міста і стації, 7 коров, 3 коні, фармерські знаряди, 300 курий. Ціна $8000, половина готівкою.
Маємо також богато других фарм поблизько, продаючіся дешево по причині ріжних случаїв. 109—
Нотар V. T. KRUGLAK,
151 Avenue A, New York City.
Tel. Orchard 7117.

Календар У. Н. Союза ... 50 ц.
Стінний Календар ...... 25 ц.
Лист. папір з віршами по 10 ц.
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДАРОМ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА АСТМУ І ГЕЙ ФІВЕР.
Пробна Метода, котру хтонебудь може попробувати без утрати часу чи невигоди.

Ми маємо спосіб припинити Астму і хочемо, щоб Ви попробували її на наш кошт. Нема ріжниці як довго терпите, чи се теперішна або хронічна Астма або Гей Фівер, Ви повинні замовити собі нашу дарову пробну методу. Не робить ріжниці в якім підсоню живете, який Ваш вік або заняттє, коли терпите на астму наша метода повинна скоро помочи Вам.

Передівсім хочемо вислати її тим, котрих ся хороба без надійна, де всякі знані лишень способи лічення не помогли. Хочемо показати кождому на наш кошт, що наша метода є призначена застановити тяжкий віддих, свист та всі другі тяжкі пароксизми. —

Ся дарова оферта є занадто важна щоб її занедбати хотьби один день. Пишіть сейчас і пічніть вживати сю методу. Не присилайте гроший. Пришліть лишень понизший купон. Зробіть се днесь. — Не платите навіть пересилки. 109—

FREE TRIAL COUPON
FRONTIER ASTHMA CO., Room 605-D, Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:
....
....
....

МОЛОДА ГОСПОДИНЯ.

— Припис каже: „візьми добру ложку цукру". Візьму найкраще срібну.

ПРИНЦИПОВІСТЬ.

— Ніколи не вийду за чоловіка, котрого не любилаби.

— А якби він мав кілька тисячів долярів?

— То я-б в ньому залюбилася.

В РЕСТАВРАЦІЇ.

Кельнер: Чи ви добродію мали помідорову зупу, чиракову?

— Гість: Не знаю, бо її було чути якимсь милом.

Кельнер: А, то помідорова, бо ракову чути нафтою.

БАЙДУЖЕ.

— Отже знов тебе викинули з коршми, ти стара пічнино?

— Байдуже, я і так вже хотів йти до дому.

В ШКОЛІ.

Вчитель: Назви мені, Івасю, пожиточне звіря, від якого маєш мясо і чоботи.

Івась: То мій тато.

НЕБЕЗПЕЧНІ КАПЕЛЮХИ.

— Що за дурний випадок. Моя жінка, висідаючи з трамваю, вдарила якогось пана капелюхом в око. Я мусів видати десять золотих на лікаря.

— Це ще байка. Мені гірше повелося. Мою жінку вдарив в очи капелюх на виставі і це мене коштувало 80 злотих.

МОЖЕ И БУДЕ ЗАЙВЕ.

Мати радіє, що її синок ставить уже перші кроки. На це її товаришка: „Мій Боже, та як ваш син виросте на мужчину, то може вже й ніхто не буде ходити пішки, а всі будуть лише їздити самоходами й літаками, то може й зайве вчити дітей ходити".

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard [illegible]